

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*В. І. Кошевой, аспірант Харківської державної зооветеринарної академії
Л. І. Юрченко, доктор філософських наук, професор,
Національний університет цивільного захисту України*

Методологія є теоретичною формою оброблення методу, а тому вона дуже важлива для будь-якої науки або ж для певних видів діяльності. Методологія також вказує на те, що метод може бути вироблений та обґрунтований лише на теоретичному рівні пізнання, а тому вважаємо, що метод – це теорія запроваджена в дію, а теорія – це розгорнутий метод. Отже, методологія передбачає високий рівень функціонування знань та наукового самоосмислення.

Сьогодні методологічну складову науки досить часто розглядають як її органічну частину, проте піднесено на наднауковий рівень. Тому досить часто методологію науки називають «мета теорією» (над теорією) сучасної науки.

Сучасна методологія виділяє основні складові методу та проводить класифікації методів пізнання. В дослідженні виділяємо три основні складові методу.

Описову складову, яка позначає «Що є базою методу?». Тут окреслюємо систему інструментів, обладнання, допоміжних засобів, умов, що вимагає певний метод, які речі чи матеріали повинні бути задіяні у процес його застосування.

Процедурну частину, що наставляє на те, як саме та в якій послідовності слід здійснювати певні дії; це є «Як?» певного методу.

Концептуальну складову, що є інтелектуальним ядром методу і що передбачає обґрунтування самої можливості певним чином будувати метод. Дана складова слугує розкриттю сутності досліджуваних процесів полі детермінізму і може бути позначена як «Чому?» методу.

Концептуальну сторону методу формулюємо у вигляді системи певних принципів (наприклад, «принципу простоти» «бритви Оккама», принципу відносності», «принципу доповнюваності»), раціоналістичної вимоги Р.Декарта дедуктивного пізнання, біотичної настанови «не нашкод».

Досить часто метод зводять лише до двох перших складових, проте сучасний розвиток науки і виробничої діяльності вимагає належного продумування вихідних засад застосування певних наших дій задля досягнення якогось результату.

Слід зазначити, що в сучасному суспільстві не такими вже рідкісними постають ситуації, коли певні дії або навіть напрями діяльності несуть в собі небезпеку, локальну чи навіть глобальну. Їхня недостатня продуманість приносить разом із тимчасовим бажаним результатом небажані, а то й загрозливі для людства наслідки. Тож потреба у концептуальній складовій методу зумовлена самим станом сучасного пізнання.

Слідуючи загально розповсюдженій у науковому полі тезі: « Який об'єкт, такий і метод», для кожного аспекту наукового дослідження зміст його методу ретельно звіряємо та узгоджуємо з характеристикою об'єкта, на який цей метод спрямований.

В сучасній науці метод постає тим складним інструментом, проекція якого на реальність дозволяє виділяти в останній її рівні, структури, об'єкти,

властивості. Саме цим виправдане і підвищення значущості методологічної свідомості науковця.